

ÚS EXCLUSIU DE CIGARRETS MANUFACTURATS O PER CARGOLAR ENTRE PERSONES FUMADORES A CATALUNYA

Araceli Valverde¹, Josep M. Suelves¹, Oriol Garcia², Guadalupe Ortega¹, Daniel Martínez¹ i Carmen Cabezas¹. araceli.valverde@gencat.cat
¹Agència de Salut Pública de Catalunya. ²DG Planificació en Salut. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

Introducció

El consum del tabac per cargolar (TC) augmenta. El 2015 es van vendre a Catalunya gairebé 431 milions de paquets de cigarrets -un 48% dels venuts a 2005- mentre que els 1,3 milions de kg de picada d'embolicar venuts a 2015 gairebé van doblar les vendes de 2005. Entre les persones que declaren fumar de forma diària/ocasional a Catalunya, el percentatge de les que utilitzaven cigarrets fets a mà va passar del 3% al 24% entre 2006 i 2014.

Objectiu

Comparar algunes característiques de les persones que fumaven exclusivament tabac manufacturat (TM) o tabac per cargolar (TC) a Catalunya.

Mètodes

Estudi transversal de la mostra de 3.860 persones de 15-i-més anys, inclosos en l'Enquesta de Salut de Catalunya de 2014. Es van comparar els consumidors exclusius de TC o TM en relació a diferents característiques entre elles sociodemogràfiques.

Resultats

En 2014, el 18,9% dels residents a Catalunya (15-i-més anys) fumava exclusivament TM, i el 4,8% exclusivament TC. Els fumadors de TM tenien una edat mitjana de 42 anys, i incloïen un 58,4% d'homes, un 55% de classe mitjana, i un 16,9% universitaris. Els fumadors de TC tenien una edat mitjana de 36 anys, amb un 59,9% d'homes, 60,7% classe mitjana i el 22% eren universitaris. Comparats amb els fumadors de TM, els fumadors de TC informaven de nivells superiors d'activitat física, major ingesta diària de fruita, menor percentatge de persones que dormien menys de 6h/dia i major percentatge de consumidors de risc d'alcohol entre els fumadors de TC que entre els fumadors de TM. Taules 1-3.

Taula 1, Consum de TC i TM

	TC (%)	TM (%)	es *p<0,05
Sexe			
Home	59,9	58,4	
Dona	40,1	41,6	
Edat			*
15 a 44 anys	79,8	57,9	
45 a 64 anys	17	36,5	
65 i més anys	3,2	5,6	
Estudis			
Universitaris	22,0	16,9	
Mitjans	68,8	72,8	
Primaris o sense estudis	9,2	10,3	
Classe social			
Alta (I-II)	20,4	17,8	
Mitjana (III)	60,7	55,0	
Baixa (IVa-IVb-V)	17,5	25,9	
Diferents característiques			
Act. Física Saludable	74,9	59,9	*
Consum de fruita (5 rac./d)	10,9	6,3	*
IMC Normopès / infrapès	70,2	54,9	*
Bevedor de risc	14,3	7,9	*
No dorm suficients hores <6h	6,9	8,8	
Suport social baix I.Duke-UNC-16	0,7	2,3	
Risc de mala salut mental I.GOLD	7,9	8,3	

Taula 2, Consum de TC i TM segons sexe

	Home		Dona		es *p<0,05
	TC (%)	TM (%)	TC (%)	TM (%)	
Edat					*
15 a 44 anys	77,4	60,0	83,4	55,0	
45 a 64 anys	19,4	33,7	13,5	40,4	
65 i més anys	3,2	6,3	3,1	4,6	
Estudis					
Universitaris	20,0	13,0	25,0	22,4	
Mitjans	69,2	75,8	68,3	68,6	
Primaris o sense estudis	10,8	11,2	6,8	9,0	
Classe social					
Alta (I-II)	15,9	17,5	27,1	18,1	
Mitjana (III)	68,6	53,6	48,9	56,9	
Baixa (IVa-IVb-V)	14,4	26,8	22,1	24,5	
Diferents característiques					
Act. Física Saludable	75,8	63,2	73,6	55,3	*
Consum de fruita (5 rac./d)	5,2	6,3	19,4	6,3	*
IMC Normopès / infrapès	68,0	51,3	73,6	60,1	*
Bevedor de risc	19,9	10,7	5,9	4,0	*
No dorm suficients hores <6h	7,0	6,5	6,8	12,1	
Suport social baix I.Duke-UNC-16	1,2	1,6	0	3	
Risc de mala salut mental I.GOLD	8,2	7,3	7,4	9,7	

Taula 3, Consum de TC i TM segons edat

	15 a 44 anys		45 i més anys		es *p<0,05
	TC (%)	TM (%)	TC (%)	TM (%)	
Sexe					*
Home	58,1	60,6	67,0	55,5	
Dona	41,9	39,4	33,0	44,5	
Estudis					
Universitaris	20,8	16,9	26,6	16,9	
Mitjans	72,6	75,2	53,9	69,4	
Primaris o sense estudis	6,6	7,9	19,5	13,7	
Classe social					
Alta (I-II)	19,1	17,0	25,4	18,9	
Mitjana (III)	60,3	55,4	62,3	54,4	
Baixa (IVa-IVb-V)	18,8	25,9	12,4	25,7	
Diferents característiques					
Act. Física Saludable	77,7	61,4	63,5	57,6	*
Consum de fruita (5 rac./d)	9,9	5,5	14,9	72,7	*
IMC Normopès / infrapès	74,2	62,9	54,4	43,9	
Bevedor de risc	16,1	8,0	7,2	7,8	*
No dorm suficients hores <6h	2,5	7,0	24,3	11,4	*
Suport social baix I.Duke-UNC-16	0,0	0,9	3,6	4,2	
Risc de mala salut mental I.GOLD	5,4	8,2	17,8	8,4	

Conclusió

El consum de TC és més freqüent entre persones joves, de nivells educatius i classe social una mica superiors que els que s'observen entre els fumadors de TM. El TC s'associa a un repertori de comportaments més "saludables", excepte en el consum d'alcohol, facilitat per la creença d'una menor nocivitat en comparació amb el TM, que ha estat descrita en altres treballs.

Els 5 mites del tabac per cargolar
Són menys perjudicials els cigarrets fets a mà?
Molts del tabac per cargolar és demanat pels científics

MITE 1. Els cigarrets fets a mà són menys perjudicials.
Alguns estudiosos han anat de manifest que les persones que fumen cigarrets fets a mà tenen un risc menor de malalties cardiovasculars i altres malalties respiratòries que les persones que fumen cigarrets manufacturats. Però, els estudis no han pogut demostrar que les persones que fumen cigarrets fets a mà consumeixin menys nicotina i tartrats que les persones que fumen cigarrets manufacturats. Els tartrats són substàncies que s'acumulen a les artèries i són perjudicials per la salut.

MITE 2. El cigarret fet a mà és més natural.
La nicotina i el monòxid de carboni no són els únics elements nocius que es poden trobar en el fum del tabac. La indústria tabaquera afegeix additius al tabac per augmentar-ne l'atractiu. S'ha observat que la

Materials

MITE 3. És més fàcil i més barat fumar cigarrets fets a mà.
Fumar cigarrets fets a mà és més fàcil i més barat que fumar cigarrets manufacturats. Però, fumar cigarrets fets a mà és més perjudicial que fumar cigarrets manufacturats, perquè les persones que fumen cigarrets fets a mà consumeixen més nicotina i tartrats que les persones que fumen cigarrets manufacturats.

MITE 4. És més fàcil deixar de fumar.
Fumar cigarrets fets a mà és més fàcil i més barat que fumar cigarrets manufacturats. Però, fumar cigarrets fets a mà és més perjudicial que fumar cigarrets manufacturats, perquè les persones que fumen cigarrets fets a mà consumeixen més nicotina i tartrats que les persones que fumen cigarrets manufacturats.

MITE 5. El consum de cigarrets fets a mà a Catalunya és menor.
El consum de cigarrets fets a mà a Catalunya és menor que el consum de cigarrets manufacturats. Però, fumar cigarrets fets a mà és més perjudicial que fumar cigarrets manufacturats, perquè les persones que fumen cigarrets fets a mà consumeixen més nicotina i tartrats que les persones que fumen cigarrets manufacturats.

Fumar?
Jo no m'hi embolico!

Unitat didàctica sobre el tabac de cargolar
Per a alumnes del primer cicle de l'educació secundària obligatòria